

Zatrzymanie i aresztowanie obywatela Ukrainy w Polsce

UAinKraków.pl kontynuuje tworzenie serii tekstów informacyjnych w ramach projektu "Mam prawo? Mam prawo!".

Dzisiaj piszemy o tym, jak się zachowywać podczas zatrzymania bądź aresztowania w Polsce oraz jakie prawa i obowiązki posiada cudzoziemiec w takich sytuacjach.

Jak się zachowywać podczas zatrzymania?

[Ministerstwo Spraw Zagranicznych Ukrainy](#) przypomina o tym, że wszyscy obywatele Ukrainy powinny rygorystycznie przestrzegać prawa, obowiązującego w zagranicznych państwach. Łamanie przepisów bowiem może nieść ze sobą poważne konsekwencje. Zatrzymanie może nastąpić w różnych okolicznościach, więc nawet jeżeli, na pewno, wiecie, że nie popełniliście żadnego przestępstwa nie można być całkowicie przekonanym, że was nigdy nie zatrzymają. Właśnie dlatego trzeba wiedzieć, jak postępować w podobnych sytuacjach.

Warto pamiętać, że z policją lub innymi przedstawicielami służb porządkowych należy zachowywać się kulturalnie: być spokojnym, nie stawiać oporu oraz nie podejmować żadnych innych działań, które mogą być traktowane jako prowokacja. Przede wszystkim, trzeba domagać się dokładnego wytłumaczenia przyczyn zatrzymania oraz podania informacji o wysuniętych zarzutach.

Jakiej pomocy udziela Konsulat Generalny Ukrainy w Krakowie?

W celu otrzymania aktualnej i sprawdzonej informacji o tym, jak postępować w przypadku zatrzymania w Polsce redakcja UAinKraków.pl przeprowadziła rozmowę z przedstawicielami [Konsulatu Generalnego Ukrainy w Krakowie](#).

Według Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych 1963 roku, obcokrajowiec ma prawo domagać się, aby służby porządkowe zawiadomiły urząd konsularny Ukrainy o fakcie zatrzymania. Poza tym Ukraina oraz Rzeczpospolita Polska stosują zasady dwustronnej konwencji konsularnej (*obowiązuje od 08.09.1994 r.*). Ten dokument reguluje działania podejmowane zarówno przez urzędy konsularne Ukrainy w Polsce jak i przez organy ścigania w przypadku zatrzymania, tymczasowego aresztowania lub jakiegokolwiek innej formy ograniczenia wolności. Zgodnie z tą konwencją, polscy funkcjonariusze muszą zawiadamiać placówki konsularne o zatrzymaniu obywatela Ukrainy w trakcie 72 godzin.

W przypadku zatrzymania, jeżeli to jest konieczne, można zadzwonić pod następujące numery: +48-12-429-60-66; +48-124-29-45-22; (+48) 6693 529 62 bądź wysłać maila pod adresem: gc_plk@mfa.gov.ua.

Jeżeli cudzoziemiec nie posługuje się językiem polskim, to organy ścigania są zobowiązane do zapewnienia tłumaczenia. W GKU zaznaczają, że chociaż podobne

przypadki zdarzają się dość rzadko, czasami po zatrzymaniu Ukraińca funkcjonariusze dzwonią do nich na infolinię i proszą o pomoc w komunikacji. “Oczywiście, że staramy się pomóc telefonicznie, ale to służby porządkowe powinny znaleźć tłumacza” — opowiadają w Konsulacie Generalnym Ukrainy w Krakowie.

Jeśli okoliczności zatrzymania obywatela Ukrainy nie są do końca wyjaśnione, na przykład, w wiadomości organy ścigania nie zaznaczyły przyczyny zatrzymania, przedstawiciele GKU kieruje oficjalną prośbę do funkcjonariuszy o dokładne wyjaśnienie przyczyn zatrzymania. “Wtedy w następnym liście policja wskazuje artykuł, według którego odbyło się zatrzymanie Ukraińca” — tłumaczy przedstawicielka konsulatu.

Konsul także może zawiadomić członków rodziny obywatela Ukrainy o fakcie jego zatrzymania, jeżeli zatrzymany nie ma nic przeciwko temu.

Aresztowany obywatel Ukrainy może napisać list do konsula z prośbą o spotkanie, na przykład, w celu wyjaśnienia okoliczności aresztowania czy zatrzymania. Już w trakcie spotkania można poprosić konsula o udzieleniu porady odnośnie tego, co można zrobić w sytuacji, która zaistniała. W GKU twierdzą, że często krewni aresztowanego zwracają się do konsulatu z prośbą o jego odwiedziny w celu sprawdzenia stanu zdrowia.

“Wtedy konsul próbuje uzyskać zezwolenie sądu bądź prokuratury (w zależności od tego, na którym etapie jest sprawa) na odwiedziny tego zatrzymanego. W przypadku otrzymania takiego zezwolenie konsul idzie na spotkanie z zatrzymanym, uzyskuje odpowiedzi na pytania krewnych, dowiadyuje się, czy coś niepokoi osobę. Później przekazuje te informacje rodzinie. Jeśli aresztowany skarży się na pogorszenie się stanu zdrowia, konsul stara się rozwiązać ten problem na innym poziomie, a mianowicie: kontaktuje się z placówką medyczną, która jest odpowiedzialna za leczenie tej osoby” — podkreślają w Generalnym konsulacie.

Należy wziąć pod uwagę, że konsul w kraju, w którym pracuje, nie może pełnić funkcji instytucji państwowych lub organizacji, zajmujących się prowadzeniem postępowań czyli nie może wykonywać obowiązków śledczych, prokuratury, adwokatów lub tłumaczy. Konsul nie ma prawa bezpośrednio wtrącać się w działalność organów śledczych, nie może pełnić funkcji eksperta do spraw prawa państwa akredytacji lub wydawać rozporządzenia odnośnie wypuszczenia obywatela swojego państwa.

Cudzoziemiec w polskim więzieniu

[W informatorze dla tymczasowo aresztowanych skazanych ukaranych cudzoziemców](#) w Polsce możemy przeczytać o tym, jak należy się zachowywać podczas aresztowania oraz w więzieniu.

Jeżeli osoba trafiła do więzienia, musi podać swoje dane osobowe (imię, nazwisko, datę oraz miejsce urodzenia, zawód, kolor oczu, włosów itd.), a także podać informację o zmianie tych danych, jeżeli taka miała miejsce. Ponadto, aresztowany powinien zaznaczyć, czy używa

wyrobów tytoniowych, podać adres zamieszkania oraz poinformować o swoim stanie zdrowia oraz o tym, czy wcześniej przebywał w miejscach ograniczenia lub pozbawienia wolności (w jakimkolwiek kraju).

Więźniowi robią zdjęcia, przeszukują go oraz zdejmują odciski palców. Dokumenty, pieniądze oraz inne rzeczy aresztowanego, pracownicy więzienia zabierają do miejsca, w którym one będą przechowywane. Więzień ma również prawo podać funkcjonariuszom dane osób, z którymi chce utrzymywać kontakt.

Tymczasowo aresztowany obcokrajowiec może zawiadomić o miejscu swego przebywania osobę bliską, stowarzyszenie, organizację lub instytucję (trzeba wskazać adres), a także swojego adwokata. Poza tym tymczasowo aresztowany cudzoziemiec ma prawo do powiadomienia o swoim miejscu przebywania placówkę konsularną bądź dyplomatyczną.

Od razu po tym, jak osoba trafi do więzienia, umieszczą ją w tymczasowej celi, gdzie będzie przebywać nie dłużej niż 14 dni. Tutaj będą odbywać się badania lekarskie oraz inne procedury sanitarne. Poza tym więźnia informują o jego prawach i obowiązkach, które są związane z przebywaniem w miejscu pozbawienia wolności.

Aresztowany cudzoziemiec ma prawo poskarżyć się na nieodpowiednie zachowanie, znęcanie lub stosowanie przemocy ze strony pracowników więzienia. Może także poinformować o tych faktach konsula. [Konsul powinien sprawdzić warunki](#) utrzymania obywatela Ukrainy w więzieniu.

Obcokrajowcy mogą wysyłać listy do odpowiedniej placówki konsularnej lub dyplomatycznej, na przykład, w celu zwrócenia się z prośbą o spotkanie z przedstawicielem konsulatu lub placówki dyplomatycznej. W Polsce więźniowie mogą utrzymywać kontakt ze światem zewnętrznym, wysyłać listy, dzwonić do swoich bliskich oraz nawet spotykać się z nimi. Jednak warto pamiętać, że to zależy od wielu czynników — warunki oraz możliwość kontaktu i odwiedzin dla aresztowanych i tymczasowo aresztowanych osób różnią się, a zezwolenia na nie wydają różne organy.

Więcej o przebywaniu więźniów w miejscach pozbawienia wolności w Polsce można przeczytać w [wyżej wspomnianym informatorze](#), który jest przetłumaczony na język ukraiński.